

каратъ младежитѣ, които били изпокрити, иначе заплашилъ да изгори селото. Понеже чорбаджиитѣ стоели като вцепенени, не мърдали, Стоилъ заповѣдалъ на момчетата да запалятъ конака и да почнатъ да горятъ кжщитѣ. Едва тогава чорбаджиитѣ тръгнали изъ селото съ нѣкои възстаници и посочили кжщитѣ, дето има младежи. Нѣкои отъ последнитѣ сами се явили и наредили подъ знамето, а други изкарвали силомъ. Събрали сж всичко 17 д. отъ Жеравна. Тукъ заварилъ двама турци, герловци, които продавали брашно, единиятъ убили, а другиятъ сполучилъ да избѣга. Тѣ били единственитѣ турци и то дошли случайно изъ тия балкански, чисто български села да продаватъ брашно.

Срѣдъ селото на „Харманя“ четата била събрана подъ забитото знаме. Стоилъ войвода заповѣдалъ да поставятъ три пушки на пирамида и върху тѣхъ кръстосани две саби. Селскиятъ свещеникъ прочелъ молитва за успѣха на християнското оржие и заклелъ новитѣ възстанници. Единъ четникъ стрилъ малко барутъ въ шепата и го поднесалъ предъ носа на всѣки новъ възстанникъ да го помирише. Съ този хайдушки „обредъ“ кръстили въ бой новитѣ четници*).

Именитиятъ нашъ писателъ *Иорданъ Йовковъ* дава още по-жива картина на родното си село Жеравна въ тоя день:

„Къмъ пладне всички мъже и жени се разбѣгаха отъ улицитѣ . . . Загърмѣха кепѣнци, затръскаха се врати. . . Улицитѣ опустѣха, селото замръ И его, срѣдъ селото на хармана се появиха много хора, черни фигури на мъже и надъ тѣхъ обтегнато отъ вѣтъра зелено знаме. Стоилъ войвода бѣше слѣзълъ съ момчетата си отъ Балкана . . .

*) Дим. П. Русковъ „Загинали жеравненци за освобождаването и обединението на България“ (Юбилейна книга на Жеравненското читалище „Единство“ за 50 год. му. 1921 г., стр. 135 — 137.